

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työnantajan maksamat työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Ehdotettu uusi säännös muuttaisi olennaisesti KHO:n ennakkopäätöksellä 2023:116 muodostunutta linjausta sekä kyseistä ratkaisua edeltänyttä verotuskäytäntöä, ja laajentaisi työnantajan maksamien työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannusten verovapautta merkittävästi.

Yhtenä verovapauden edellytyksenä oleva työnantajan intressi kustannusten maksamiseen voisi esitysluonnoksen perustelujen mukaan täytyä hyvin matalalla kynnyksellä. Lähtökohtaisesti pelkästään se, että työnantaja suostuu maksamaan kustannuksia, osoittaisi yleensä työnantajan intressin olemassaolon. Olosuhteiden tulisi tällöin olla poikkeukselliset, jotta säännöksen verovapauden soveltuminen estyisi työnantajan intressin puuttumisen vuoksi.

Mainitussa KHO:n ratkaisussa on todettu, että kun asiassa esitutkinta ja oikeudenkäynti olivat kohdistuneet työntekijään, ei neuvonanto- ja oikeudenkäyntikuluja voitu katsoa työnantajan kuluiksi vaan ne olivat työntekijän kuluja. Kun työnantaja maksoi työntekijän kuluja tämän puolesta, sai työntekijä palkkana pidettävän taloudellisen edun.

Myös Verohallinnon ohjeessa VH/6971/00.01.00/2020 on katsottu, että työntekijän oikeudenkäyntikulut ovat lähtökohtaisesti hänen henkilökohtaisia elantomenojaan. Työnantajan maksaessa työntekijän elantomenon, on suoritus työntekijän veronalaista palkkatuloa. Tällöin

työnantajan maksamat menot ovat palkkakuluina myös vähennyskelpoisia menoja työnantajalle (EVL 8 §:n 1 momentin 4 kohta).

Esitysluonnoksessa on todettu, että uusi säännös ei muuttaisi vallitsevaa oikeustilaa työntekijän verotuksessa oikeudenkulujen vähennysoikeuden osalta. Työnantajan vähennysoikeudesta ei esitysluonnoksessa ole mainittu mitään.

Ehdotettu uusi säännös ei lähtökohtaisesti muuta työnantajan maksamien työntekijän oikeudellisen neuvonnan kulujen luonnetta. Ne säilyvät edelleenkin työntekijän elantomenoina. Eräitä poikkeustilanteita lukuun ottamatta niiden ei voida katsoa perustuvan työntekijän työtehtäviin. Vastaavasti Eläketurvakeskus on katsonut, että mainitussa KHO:n päätöksessä tarkoitetut oikeudenkäyntikulut eivät ole vastiketta työntekijän työnantajalleen tekemästä työstä eikä niitä lueta mukaan TyEL-ansioon.

Kun työnantajan maksamat työntekijän oikeudellisen neuvonnan kulut eivät uuden säännöksen edellytysten täytyessä muodostaisi veronalaista tuloa työntekijälle, olisi esityksessä syytä selvyyden vuoksi käsitellä myös sitä, voiko työnantaja edelleen omassa verotuksessaan vähentää maksetut menot. Asiassa voi olla merkitystä erityisesti sillä, että jatkossa työnantajan intressi kulujen maksamiseen täytyisi hyvin matalalla kynnyksellä. Tällä saattaa olla merkitystä myös työnantajan maksamiin kuluihin mahdollisesti sisältyvän arvonlisäveron vähennysoikeuden kannalta.

Esitysluonnoksessa ei ole käsitelty lainkaan myöskään sitä, millä edellytyksillä esimerkiksi toiminimiyrittäjien ja henkilöyhtiöiden yhtiömiesten vastaavat oikeudellisen neuvonnan kulut ovat vähennyskelpoisia elinkeinotoiminnan kuluina. Kun työntekijöiden oikeudellisen neuvonnan kulujen verovapautta nyt laajennetaan merkittävästi, olisi tasapuolisuuden vuoksi asiaa mietittävä myös toiminimiyrittäjien ja henkilöyhtiöiden yhtiömiesten osalta.

Lahjoitusvähennykset

Vähennyskelpoisten lahjoitusten laajentaminen on sinänsä perusteltua. Saajajoukon rajaaminen esitysluonnoksessa mainitulla tavalla voi kuitenkin olla eriarvoistava ja aiheuttaa myös tulkintaongelmia. Tästä on huomautettu jo lukuisissa annetuissa lausunnoissa.

Mäkinen Heikki
Mikro- ja yksinyrittäjät ry